

М. П. Бондар

Засенко Олекса Єлисейович

ЗАСЕНКО Олекса Єлисейович (21. 09 (04. 10). 1907, с. Любарці, нині Бориспіль. р-ну Київ. обл. – 08. 05. 1993, Київ) – літературознавець, літературний критик, перекладач, письменник. Доктор філологічних наук (1963), професор (1965). Член СПУ (1951). Учасник 2-ї світової війни. Бойові нагороди. Закін. Ржищев. пед. технікум (нині Київ. обл.; 1928), Київ. університет (1934). Учителював; викладав історію укр. літ-ри у Запоріж., від 1938 – у Київ. пед. інститутах; 1946–50 – у Держкомвидавї УРСР: від 1947 – завідувач відділу класич. літ-ри; водночас 1947 – гол. ред. видавництва «Радянський письменник»; 1950–73 – в Інституті літ-ри АН УРСР (усі – Київ): 1953–55 – заступник директора з наук. частини, від 1958 – завідувач відділу історії доживтн. укр. літ-ри. Досліджував укр. літературу 19 – поч. 20 ст., виступав також з питань сучас. укр. літ-ри (нариси, статті, розвідки про творчість М. Рильського, А. Головка, Івана Ле, М. Терещенка, А. Малишка, С. Олійника та ін.). Один з організаторів вид. «Історія української літератури» (у 8-ми т., 1967–71), «Зібрання творів Івана Франка» (у 50-ти т., 1976–86; Державна премія України імені Тараса Шевченка, 1988), наук.-крит. видань творів Марка Вовчка, М. Драгоманова, Д. Марковича, М. Кропивницького, М. Коцюбинського, Т. Бордуляка, О. Маковея, Марка Черемшини, А. Кримського та ін., «Антології українського оповідання» (у 4-х т., 1960), серії «Бібліотека поета» (від 1955) тощо. Автор лірич. новели «Дорога в життя» («Молодняцький літературний альманах», 1936) – оповіді від імені нім. дівчини, учасниці антифашист. руху, котра з новонародж. сином переїхала в «країну Рад»; сатир. поеми «Гряде розплата» (1944) – викриття колабораціоніст. діяльності урядів низки європ. країн та прославлення звитяг рад. армії, що несе визволення народам Європи; оповідання «Казка про жука-рогача» (ж. «Вітчизна», 1990, № 10) – про пригоду при допровадженні харчів у село під час голоду 1932), нарисів, віршів (цикл «Старий зошит» у зб. «Поезія-91», вип. 1(75) та ін.), перекладів худож. творів і

критич. праць В. Бєлінського, І. Крилова, К. Рилєєва, М. Лєрмонтова, М. Некрасова, І. Вазова, К. Хєтагурова, А. Ісаакяна та ін. Залишив книгу спогадів «Дорогі мої сучасники» (1983). Усі зазначені книги видано у Києві.

Основні праці

Марко Вовчок: Короткий нарис життя і творчості. 1957 (рос. перекл. – Москва, 1958); Марко Вовчок і зарубіжні літератури. 1959; Марко Вовчок: Життя, творчість, місце в історії літ-ри. 1964; Осип Маковей: Життя і творчість. 1968; Марко Черемшина: Життя і творчість. 2-е вид. 1974 (усі – Київ).

Рекомендована література

1. Колесник П. Й. Живе слово дослідника // РЛ. 1962. № 6;
2. Погребенник Ф. Олексі Засенку – 80 // ЛУ. 1987, 7 жовт.

Бібліографічний опис:

Засенко Олекса Єлисейович / М. П. Бондар // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-15632>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).